

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **V. B. D.**, zastoupen opatrovníkem JUDr. Radanou Pekárkovou, advokátkou se sídlem Hlinky 142a, Brno, proti žalovanému: **Policie České republiky**, Oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Brno, Inspektorát cizinecké policie Břeclav, se sídlem Pod zámkem 922, Valtice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2008, č. j. 36 Az 13/2007 - 34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Opatrovníci JUDr. Radaně Pekárkové, advokátce se sídlem Hlinky 142a, Brno **se určuje** odměna částkou 1448 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2008, č. j. 36 Az 13/2007 - 34, byla zamítnuta žaloba podaná žalobcem proti rozhodnutí Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Brno, Referátu cizinecké a pohraniční policie Lanžhot (dále jen „Policie ČR“) ze dne 8. 4. 2007, č. j. SCPP-1-7/BR-13-SV-20, kterým bylo rozhodnuto o zajištění žalobce podle ust. § 124 odst. 1 zák. č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že jediným žalobním bodem je nedostatečné odůvodnění rozhodnutí o zajištění, z čehož žalobce dovozuje nepřezkoumatelnost uvedeného rozhodnutí. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že Policie ČR ze skutkových okolností

tvrzených žalobcem, zjištěných Policií ČR a uvedených v rozhodnutí dovodila, že by žalobce i v této době svým jednáním mohl mařit a nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, jak tomu bylo i v roce 2003 a až do 7. 4. 2007, a navíc byl dne 3. 9. 2003 zařazen do evidence nežádoucích osob. Z uvedeného dovodila, že po vydání rozhodnutí o správním vyhoštění a stanovení přiměřené doby k vycestování z území České republiky opětovně hrozí, že žalobce území České republiky neopustí bude zde i nadále pobývat nelegálně. Podle krajského soudu uvedený závěr Policie ČR dovodila správně a o něj také důvody pro zajištění opřela. Krajský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je odůvodněno v rozsahu postačujícím pro jeho účel, neboť Policie ČR posoudila důvody pro zajištění žalobce v potřebném rozsahu. Proto krajský soud nemohl napadené rozhodnutí posoudit jako nepřezkoumatelné. K uvedenému závěru dospěl krajský soud i při vědomí, že rozhodnutím je omezována osobní svoboda cizince, neboť k ní došlo na základě a v souladu se zákony České republiky, Ústavou, Listinou základních práv a svobod a i v souladu s Úmluvou o základních právech a lidských svobodách (dále jen „Úmluva“). V čl. 5 odst. 1 Úmluvy je připuštěn projednávaný případ, pokud ke zbavení svobody dojde v souladu s řízením stanoveným zákonem. Poněvadž krajský soud neshledal pochybení v řízení ani v rozhodnutí Policie ČR o zajištění žalobce, je omezení jeho svobody v souladu se všemi uvedenými právními normami. Na tomto závěru nemění nic ani to, že žalobce v průběhu řízení, tedy po vydání napadeného rozhodnutí, požádal o udělení mezinárodní ochrany, a že v průběhu tohoto řízení do jeho skončení nemůže být rozhodnutí o správním vyhoštění vykonáno.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnosti, v níž uplatnil důvod obsažený v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatel již žalobě namítal, že správní orgán nedostatečně zdůvodnil, proč považuje jeho zajištění za nevyhnutelné. V řízení bylo prokázáno, že stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, což znamená, že nemůže do skončení řízení o jeho žádosti mařit výkon správního rozhodnutí - vyhoštění. S právním názorem krajského soudu, že neshledal pochybení v řízení ani v rozhodnutí správního orgánu, že omezení svobody stěžovatele je v souladu se všemi uváděnými právními normami a že na tom nemění nic ani to, že po vydání napadeného rozhodnutí požádal o udělení mezinárodní ochrany, vyslovil stěžovatel nesouhlas. Omezení osobní svobody se může dít pouze ve výjimečných případech, a to jen na základě zákona a jen v nezbytně nutných mezích. Jak krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, v daném případě k omezení tohoto práva stěžovatele došlo, ale stalo se tak v souladu se všemi právními normami. Tento závěr je však v rozporu se skutečností, že v případě režimu řízení o udělení mezinárodní ochrany, do kterého se stěžovatel dostal, jsou meze nezbytného omezení osobní svobody překročeny, neboť k zajištění, tj. omezení svobody, v takovém případě již není důvod. Že se tak stalo až po vydání správního rozhodnutí, by nemělo mít vliv na zachování základního práva na osobní svobodu, které je zakotveno v ústavním pořádku České republiky a v Úmluvě, tj. v normách vyšší právní síly, než kterou má zákon, na základě kterého byl cizinec zajištěn, resp. než kterou mají ustanovení o. s. ř., která stanoví přezkumnou činnost soudu ke stavu ke dni rozhodování správního orgánu. V daném případě tedy měl krajský soud přihlídnout ke skutečnosti, že stěžovatel je nyní v režimu řízení o udělení mezinárodní ochrany a že je tedy z hlediska základního, ústavně i mezinárodně chráněného práva na osobní svobodu rozhodnutí správního orgánu o jeho zajištění nezákonné. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl,

aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Osobní svoboda, jež je chráněna v čl. 8 Listiny základních práv a svobod, je jednou ze základních lidských svobod, což vyplývá jak z jejího systematického zařazení v Listině i Úmluvě, tak z podstaty věci a historického vývoje lidských práv. Zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je zásahem do jeho osobní svobody, a proto může být provedeno pouze v souladu se zákony, Listinou a v neposlední řadě s Úmluvou.

Podle ust. § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jestliže bylo doručeno sdělení o zahájení řízení o správním vyhoštění, je-li nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo mařit anebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména je-li zjištěno, že cizinec se v minulosti dopustil jednání uvedeného v § 119 odst. 1 písm. a) nebo písm. b) bodu 6 anebo 7, je evidován v evidenci nežádoucích osob (§ 154).

Nejvyšší správní soud předně odkazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/2008 (publikovaný na <http://nalus.usoud.cz>), kterým byl zamítnut návrh na vyslovení protiústavnosti § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve znění zákona č. 217/2002 Sb. Znění tohoto ustanovení přitom bylo v případě projednávaném před Ústavním soudem totožné se zněním aplikovaným v daném případě na stěžovatele až na jednu výjimku, a to, že místo toho, že policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, platilo v případě projednávaném před Ústavním soudem, že policie je oprávněna zajistit cizince bez stanovení podmínky věku. Ústavní soud dospěl k závěru, že citované ustanovení nepředstavuje zásah do ústavně chráněného principu rovnosti, neboť nejde o rozlišování mezi právy a povinnostmi jednotlivců vzhledem k tradičně zapovězeným kritériím, ani vzhledem k jinému postavení. Z hlediska principu rovnosti je podstatné, že všichni cizinci mají podle zákona stejné podmínky pokud jde o jejich pobyt na našem území, resp. mají stejná práva a povinnosti bez ohledu na své pohlaví, rasu, barvu pleti, jazyk, víru a náboženství, politické či jiné smýšlení, národnostní nebo sociální původ, příslušnost k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiné obdobné postavení. Zatímco v trestním řízení zadržený nebo obviněný ze spáchání trestného činu je omezen na svobodě proti své vůli a nemá možnost volby, cizinec zajištěný za účelem jeho správního vyhoštění může dobrovolně ze země pobytu kdykoliv vycestovat. Žádné ze základních práv a svobod stanovených Listinou nezakotvuje právo cizince na pobyt na území České republiky. Podle Ústavního soudu rovněž nedošlo k porušení principu proporcionality.

Soudní ochrana práv zajištěného cizince je zajištěna dvěma způsoby. Jednak je oprávněn proti rozhodnutí správního orgánu o zajištění cizince podat správní žalobu a jednak je oprávněn podle ust. § 200o a násl. o. s. ř. podat návrh soudu, aby nařídil jeho propuštění na svobodu z důvodu, že nejsou splněny podmínky pro trvání jeho zajištění

stanovené zákonem o pobytu cizinců. Dospěje-li soud po projednání návrhu k závěru, že nejsou splněny podmínky pro trvání zajištění stanovené zvláštním právním předpisem, rozhodne o propuštění navrhovatele na svobodu. Byl-li návrh zamítnut, přísluší navrhovateli právo domáhat se ze stejných důvodů dalšího přezkoumání zákonnosti trvání zajištění nejdříve po uplynutí 3 týdnů od právní moci rozhodnutí.

V daném případě podal stěžovatel správní žalobu podle ust. § 65 a násl. s. ř. s. a na jejím základě krajský soud přezkoumal zákonnost napadeného rozhodnutí o zajištění. Krajský soud byl při přezkumu vázán ust. § 75 s. ř. s., podle něhož vychází soud při přezkoumání rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Proto zcela správně dovodil, že při posuzování toho, zda je rozhodnutí Policie ČR přezkoumatelné, není relevantní okolnost, že stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany. Ochrana základního práva na osobní svobodu je totiž v daném případě dostatečně zaručena tím, že stěžovatel je oprávněn podle ust. § 200o a násl. o. s. ř. podat návrh soudu, aby nařídil jeho propuštění na svobodu z důvodu, že nejsou splněny podmínky pro trvání jeho zajištění stanovené zákonem o pobytu cizinců. Také Policie ČR je povinna po celou dobu zajištění cizince zkoumat, zda důvody zajištění trvají. Zaniknou-li důvody pro zajištění cizince v zařízení, je povinna bez zbytečného odkladu v souladu s ust. § 127 zákona o pobytu cizinců zajištění ukončit.

S ohledem na výše uvedené neshledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a Policii ČR žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Stěžovateli byla ustanovena opatrovnice, která je advokátkou; v takovém případě jí přísluší odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podle ust. § 9 odst. 5 citované vyhlášky se při výkonu funkce opatrovníka ustanoveného soudem účastníku řízení, jehož pobyt není znám, považuje za tarifní hodnotu částka 500 Kč. Podle ust. § 7 citované vyhlášky činí sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby z tarifní hodnoty do 500 Kč částku 300 Kč. Nejvyšší správní soud proto určil odměnu advokátce za 2 úkony právní služby (kasační stížnost a podání z 14. 10. 2008 ve věci výzvy k zaplacení soudního poplatku) částkou 2 x 300 Kč a náhradu hotových výdajů 2 x 300 Kč v souladu s § 9 odst. 5, § 7, § 11 odst. 1 písm. d), § 13 odst. 3 citované vyhlášky, celkem 1200 Kč. Opatrovnici, která je plátcem daně z přidané hodnoty, přísluší také částka odpovídající této dani ze základu 1200 Kč, tedy 228 Kč. Celková odměna opatrovnice tedy činí 1448 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. července 2009

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu